

صادرات در قله

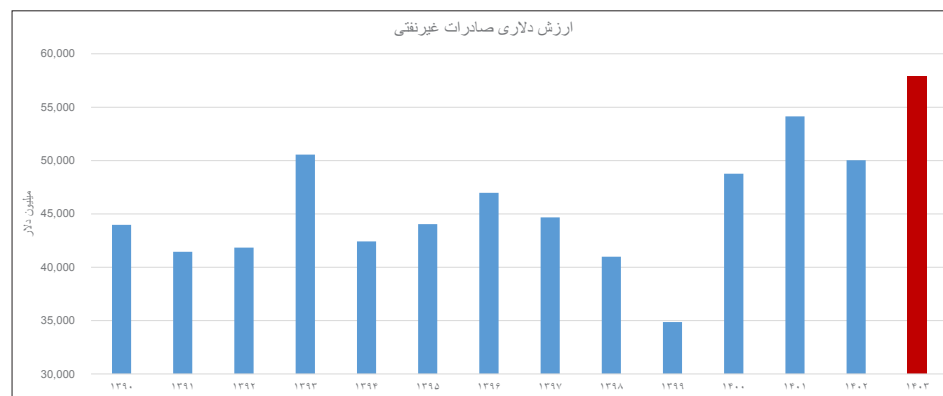
رشد صادرات غیرنفتی؛ نشانه ای از تقویت تولید داخلی

صادرات غیرنفتی یکی از مهم ترین شاخص های سنجش قدرت تولیدی و تجاری کشور است. این شاخص نشان می دهد که اقتصاد تا چه حد توانسته وابستگی خود را به نفت کاهش دهد و بر پایه کالاها و خدمات متنوع رشد کند. بررسی آمارهای گمرک از سال ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۳ تصویر روشنی از این مسیر ارائه می دهد.

روند ارزش دلاری صادرات غیرنفتی

در سال ۱۳۹۰ ارزش صادرات غیرنفتی ایران حدود ۴۴ میلیارد دلار بود. این رقم طی سال های ابتدایی دهه ۹۰ با افت و خیزهایی روبه رو شد و در سال ۱۳۹۴ به ۴۲ میلیارد دلار رسید. اما نقطه عطف مهم در سال ۱۳۹۵ رخ داد؛ جایی که صادرات غیرنفتی ایران به دلیل رشد وزنی و افزایش تقاضا در

بازارهای هدف به حدود ۴۴ میلیارد دلار و سپس در سال ۱۳۹۶ به ۴۷ میلیارد دلار رسید. پس از یک دوره افت در سال های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ به دلیل تحریم ها و محدودیت های تجاری، صادرات غیرنفتی کشور کاهش یافت و حتی در سال ۱۳۹۹ به ۳۴.۸ میلیارد دلار رسید. با این حال، از سال ۱۴۰۰ دوباره روند صعودی آغاز شد؛ صادرات غیرنفتی به ۴۸.۷ میلیارد دلار در سال ۱۴۰۰ و ۵۴.۱ میلیارد دلار در سال ۱۴۰۱ رسید. در سال ۱۴۰۳، این شاخص با ثبت رقم ۵۷.۸ میلیارد دلار، رکورد جدیدی را به ثبت رساند که بالاترین میزان صادرات غیرنفتی تاریخ ایران به شمار می رود. این افزایش در کنار رشد وزنی صادرات که به بیش از ۱۵۱ میلیون تن در سال ۱۴۰۳ رسید، نشان دهنده آن است که ظرفیت های تولیدی کشور در حوزه های صنعتی، معدنی، کشاورزی و خدمات فنی مهندسی توسعه یافته است.

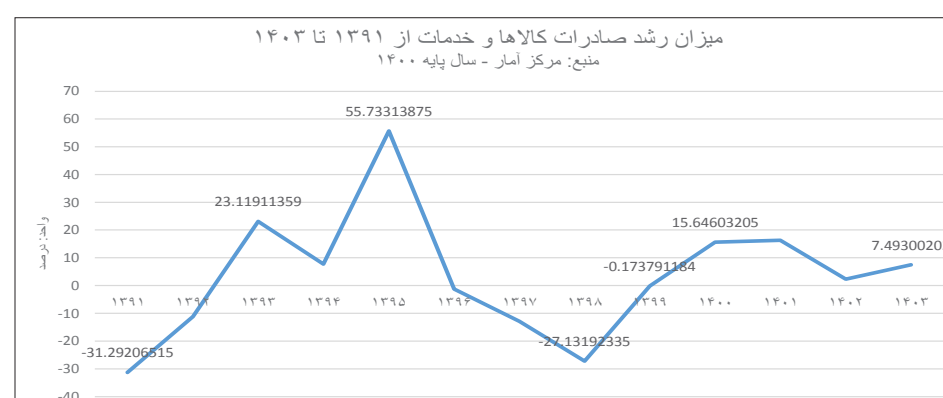
روند رشد سالانه صادرات

نگاهی به نرخ رشد صادرات نیز حاوی نکات مهمی است. در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲، رشد صادرات به ترتیب منفی ۳۱ و منفی ۱۱ درصد بود. اما در سال ۱۳۹۳ ورق برگشت و رشد مثبت ۲۳ درصدی ثبت شد. سال ۱۳۹۵ با جهش ۵۵ درصدی، نقطه اوج صادرات غیرنفتی در دهه ۹۰ محسوب می شود. با این حال، شوک های اقتصادی سال های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸، افت شدید ۱۳- تا ۲۷- درصدی را رقم زد. در ادامه، سال های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ بار دیگر رشد مثبت ۱۵ تا ۱۶ درصدی تجربه شد که بیشتر ناشی از رشد منفی سال های قبل و البته پایان همه گیری کرونا بود. در سال ۱۴۰۲ یعنی سال قبل از شروع کار دولت چهاردهم، رشد صادرات کالاها و خدمات کشور تنها ۲.۳ درصد بوده که با تلاش و سیاست های دولت چهاردهم، این رقم در سال ۱۴۰۳ به مثبت ۷.۵ درصد رسید. این افزایش در رشد، حتی با وجود محدودیت های بین المللی، نشانه ای از پایداری صادرات غیرنفتی و توان کشور در حفظ بازارهای خارجی است.

پیامدهای مثبت رشد صادرات غیرنفتی

۱. تقویت تولید داخلی: رشد صادرات به معنای آن است که تولیدکنندگان

داخلی توانسته اند محصولات رقابتی برای بازار جهانی عرضه کنند.
۲. افزایش ارزآوری: صادرات غیرنفتی مهم ترین منبع تأمین ارز کشور در شرایط محدودیت های نفتی است.
۳. کاهش وابستگی به نفت: حرکت به سمت صادرات کالاها و خدمات غیرنفتی، اقتصاد را مقاوم تر و متنوع تر می کند.
۴. ایجاد اشتغال پایدار: توسعه صادرات صنایع و بخش های تولیدی، فرصت های شغلی گسترده ای ایجاد کرده است.
صادرات غیرنفتی ایران طی بیش از یک دهه گذشته، با وجود همه نوسانات، توانسته مسیر رشد خود را حفظ کند. رسیدن به رکورد تاریخی ۵۷.۸ میلیارد دلار در سال ۱۴۰۳ و ثبت رشد مثبت ۷.۵ درصدی در سال اخیر، نشان می دهد که سیاست های توسعه صادرات و حمایت از تولید داخلی نتایج محسوسی داشته است. این دستاورد را می توان یکی از نقاط روشن اقتصاد ایران در سال های اخیر دانست؛ مسیری که می تواند در آینده، نقش صادرات غیرنفتی را در اقتصاد ملی بیش از پیش پررنگ کند.

رشد صادرات ایران از سال ۱۴۰۲ تا ۱۴۰۳، از ۲،۳ درصد به ۷،۵ درصد افزایش پیدا کرده است.